

Meghekkelt valóság

Hecker Péter alkotásairól

SIRBIK ATTILA

Létezik-e amorális, de művészileg értékes műtárgy?

Mi az, ami amorális lehet egy műtárgyban?

Mondhatjuk-e a műtárgy vonatkozásában, hogy a morál az esztétika?

Mondhatjuk-e a morál helyett, hogy politikus, szociális, társadalmi?

HECKER PÉTER

Hecker Péter alkalmanként neoadának, esetenként pop-realistának titulált, a magyar valóságot ábrázoló, olykor esetlen, néha bumfordi, de mégis otthonos szituációkat ábrázoló alkotásai, amelyek harsányan reagálnak politikai, közéleti eseményekre, olyan művészeti formával operálnak, amely beleszól, hozzászól, közbeszól, értelmez, és válaszra késztet. Politikai, szociális, traumatikus és abszurd valónkat festészeti alkotásokba bűjtött szatirikus vígposzokban meséli el, mintegy gyönyörűen mellbevágó tükröt tartva elénk. Kérdés, vajon feloldhatjuk-e kollektív traumáinkat, a

közösen megélt abszurditást az irónia, a nevetés eszközeinek segítségével, főként ha tekintetbe vesszük azt, hogy a trauma tükrében maga a történelem is átértelmeződik. Vajon van még esélyünk a közvetlen megértésre, vagy „csak” a művészet által való feloldás marad? Hecker hétköznapi mélységekbe rántó ironikus művészete – a propagandisztikus dimenziók határvonalát súrolva – valamiféle generátorrá, aktív platformmá tud avanzsálni anélkül, hogy sérülne a művészeti mező. A hatalom mindig a maga irányába tereli az emberek figyelmét, hogy azt gondolják és úgy, amit ő akar, ilyenkor lép képbe a játék, az ellenszegülés, a félreértés, a punk habitus, vagyis a politikai, művészeti és egyéni önfeloldás, amely a ránk szózott dolgok meg nem értéséből, félreértéséből vagy szándékos átértelmezéséből megfogalmazódik. A honi politikai kultúra, diskurzus és elemzés annyira szeretet- és megértésmentes, humortalan és prűd, hogy képtelen megtalálni azt a mérhetetlen örömet, amely Hecker képi mélyrétegeinek elemzése által örök katarzissal ajándékozna meg őket. De sebj, hiszen megmarad nekünk az örömteli pesszimizmus és az apokaliptiszis nevetése, és mi azt is tudjuk jól, hogy ebben az ironikus-hidegvérű brutalitásban, ebben a sivárnak és abszurdnak mutakozó létezésben az egyetlen rés, az egyetlen szűkös szökéspont csupán az irónia, az ironikus, hangtalan nevetés. Jó kis terápia, ahogyan az alkotó is vallja, némi feloldódást

HECKER PÉTER: *Férfi hidegtállal kínál egy nőt a Balatonban*, 2015, akril, vászon, 130x100 cm

A művész jóvoltából

Férfi hidegtállal kínál egy nőt a Balatonban

HECKER PÉTER: Focisták a múzeumban, 2019, akril, vászon, 110x160 cm

A művész jóvoltából

hoz legalább számára az időnkénti felháborodások közepette. Hecker, annak ellenére persze, hogy az írónia a kérdésfelvetés módjából fakad, szereti az ellentmondásokat, és tudja azt is Derridát idézve, hogy a válasz mindig előbb van, mint a kérdés.

A komplexitás és a teljesség felé törekvő figyelmünket, a megértés mindenhatóságába vetett hitünket éri megrázkódtatás, és bomlik elemeire, miközben Hecker kelet-európai örületet megjelenítő képeit vesszük szemügyre. Kell ahhoz egyfajta bátorság, hogy eljussunk a képek mögöttes tartalmának befogadásáig, amivel azt kockáztatjuk, hogy fel sem merülhet bennünk a kérdés: mi közünk nekünk mindehhez. Azután gyorsan rájövünk: hogyan is lenne érthető és értelmezhető egy szintizsra esztétikai megjelenítés a mögöttes tartalmak ismerete nélkül.

Hecker Péter – akinek képei számos hazai és nemzetközi magán- és közgyűjteményben megtalálhatóak – könnyen felismerhető, sajátos festői stílusa többek között, a médiához és a médiumokhoz fűződő igen bonyolult viszony eredménye. Az egyszerű beállításokat részesíti előnyben, nagy előszeretettel használ alapszíneket és erős kontúrokat, gyakran a vászon egész felületét, még a kép széleit is bevonja a kompozícióba. Néha különböző sajtóorgánokban, újabban az interneten talált képeket hasznosít, máskor teljesen abszurd szituációkat teremt. Művészete folyamatos

HECKER PÉTER: Juhászok kolbásszal, 2015, akril, vászon, 145x120 cm

A művész jóvoltából

HECKER PÉTER: *Helyszínelés a múzeumban*, 2020, akril, vászon, 110×180 cm, A művész jóvoltából

játék, mely kimondottan szórakoztató és sajátosan humoros, de, mint azt már leszögeztük, társadalmi és politikai vonatkozásai, valamint kritikai éle miatt legalább annyira szatirikus és komoly is. Hecker nem a személyességet pakolja műveiben az egyéb rétegekre, hanem a kollektív tudat, a közösségi tér és életérzés az, ami ugyanolyan hangsúlyos jelenlétet

HECKER PÉTER: *Kisfiú kolbásznak öltözött*, 2014, akril, vászon, 135×90 cm, A művész jóvoltából

kap vásznain. Ugyanakkor előfordul az is, hogy művein megjelenik a szubjektivitásban rejtőző kérdődzés, visszaböfögi a jelenlegi korszak közhelyeit, és talán éppen ennek következtében éri el a legerőteljesebb hatást, éppen ezáltal teremt meg azt a szükséges távolságot és perspektívát, amely elengedhetetlenül szükséges ezen témák ütőképes megjelenítéséhez. Számos festményének főszereplője a művészet és a festő maga, képeinek pedig igen fontos eleme a cím, mint például a *Művészettől zaklatott látogatók verekednek a múzeumban*, amelyen valóban emberek esnek egymásnak a mindenható műtárgyak bizsergető hatása alatt. Hecker képeit vizsgálva merül fel bennünk, hogy a történelem tükrében nézve sokszor a realitás hordozza magában a legabszurdabb szituációkat. Hecker saját szűrőjén keresztül enged át konkrét múltbéli vagy éppen teljes mértékben aktuális léttapasztalatokat, legyenek azok személyesek vagy kollektívek, hogy műhelyében, alkotói terében művészeti alkotássá szublimálja azokat. Alkotásaiban azután, ahogyan erről már szó volt, többnyire vastag iróniával és alkalomadtán cinizmussal nyakon öntött társadalomkritikát is megfogalmaz. Vizuális gyógyszer, artkapszulákat gyárt a szociopolitikai amnézia ellen. Alkotásaiban sok esetben tehát egyáltalán nem a fikció, hanem a lét reális állagának megkísértése érhető tetten, ez hozza létre vizuális nyelvezetének szuggesztív erejét.

Hecker alkotásainak dimenzióiban, illetve az ezek által felkínált és felmutatott kontextusban egybeér az esztétikus otthonosság és a felháborodást keltő immoralitás, amelyek között a már többször emlegetett humornak és iróniának köszönhetően egyfajta egészséges egyensúly alakul ki, de előfordul olyan is, amikor valamilyen oknál fogva megbillen e mérleg nyelve, ha csak ritkán is kerül sor ilyesmire. Mindez, vagyis az otthonosság esztétikus befogadása és a felháborító immoralitás egymásba oltása, egymásra keverése egyszerre, egyidőben teremt bennünk egyfajta zsigeri, érzéki, de ugyanakkor bizonyos tekintetben reflexív viszonyt is.